

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților

EXPUNERE DE MOTIVE

PREAMBUL

La momentul de față, învățământul românesc se confruntă cu o lipsă acută de psihologi școlari. Rolul acestora este deosebit de important în ceea ce privește consilierea și orientarea profesională a elevilor, precum și dezvoltarea, în funcție de nevoile individuale, a comportamentelor psiho-emoționale și a atitudinilor de relaționare ale elevilor.

Dacă legislația prevede faptul că unui psiholog școlar îi este alocat un număr de 800 de elevi, în practică există situații în care există un post de psiholog școlar la 1500 de elevi.¹ Nu putem vorbi despre eficiența și relevanța activității de consiliere și orientare în astfel de condiții, **fapt care ne determină să reglementăm la nivel primar obligația Ministerului Educației Naționale și a Inspectoratelor școlare de a asigura un psiholog școlar la un număr de 600 de elevi/ 300 de preșcolari.**

SITUAȚIA DE DREPT

1. Legea Educației Naționale 1/2011

La momentul de față, conform art. 95 al Legii Educației Naționale 1/2011² Inspectoratele Școlare Județene au următoarele atribuții incidente în cauza de față: (f) **monitorizează implementarea programelor naționale inițiate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului pe aria județului, respectiv a municipiului București, precum și a proiectelor derulate de unitățile școlare**

¹ <https://www.hotnews.ro/stiri-esential-21363447-mircea-miclea-scoala-cadrele-didactice-parintii-sunt-insuficient-pregatiti-pentru-cazuri-precum-cel-pitesti-parintii-sunt-indreptatiti-ceara-siguranta-copiilor-lor-cadrul-scolii-nu-cred-sunt-indreptat.htm>

² În continuare, LEN

și cele conexe în cadrul programelor Uniunii Europene în domeniul educației și tineretului; (l) acordă consiliere și asistență unităților și instituțiilor de învățământ în gestionarea resurselor umane și a posturilor didactice la nivelul județului, respectiv al municipiului București.

Alin. (2) al art. 99 din LEN, definește sintagma unitățile conexe astfel: (2) Unitățile conexe ale învățământului preuniversitar sunt: **centrul județean de resurse și asistență educațională**³/**Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională**⁴.

Alin. (4), (5), (6) și (7) ale art. 99 reglementează în continuare statutul CJRAE/CMBRAE, modul de reglementare⁵, modul de finanțare al acestora (din bugetul Consiliilor Județene), raportul de subordonare instituțională (față de Inspectoratele Școlare Județene), precum și atribuțiile acestora printre care se prevăd:

- a) **servicii de asistență psihopedagogică/psihologică**, furnizate prin centrele județene și prin cabinetele de asistență psihopedagogică/psihologică;
- b) servicii de terapii logopedice, furnizate prin centrele și prin cabinetele logopedice interșcolare;
- c) **servicii de evaluare, de orientare școlară și profesională**;
- d) servicii de mediere școlară, furnizate de mediatorii școlari;
- e) servicii de consultanță pentru educație incluzivă, furnizate de centrele școlare de educație incluzivă.

În acest sens, legislația primară consacră o serie de prevederi care formează cadrul general de organizare și funcționare a entităților care au ca obiect de activitate (i) **asistența psihologică în școli** și (ii) **servicii de evaluare, de orientare școlară și profesională**.

2. ORDINUL Ministerului Educației nr. 5555 din 7 octombrie 2011 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională

La **art. 3** se prevede faptul că CJRAE/CMBRAE **coordonează, monitorizează și evaluează**, la nivel județean/al municipiului București, activitatea centrului județean de asistență psihopedagogică (CJAP)/Centrului Municipiului București de Asistență Psihopedagogică (CMBAP) și a cabinetelor de asistență psihopedagogică, a centrelor și cabinetelor logopedice interșcolare, colaborează cu centrele școlare pentru educație incluzivă în vederea asigurării serviciilor educaționale specializate, coordonează, monitorizează și evaluează servicii specializate de mediere școlară.

Art. 9 enumeră responsabilitățile CJRAE/CMBRAE sunt următoarele:

³ În continuare, CJRAE

⁴ În continuare, CMBRAE

⁵ Prin OMEN 5555/2011

c) constituie echipe multidisciplinare de intervenție timpurie, menite să realizeze evaluarea tuturor copiilor, monitorizarea, depistarea și asistența precoce corespunzătoare a celor cu cerințe educaționale speciale sau cu risc în dezvoltarea competențelor personale;

3. ANEXA Nr. 1: REGULAMENT-CADRU privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București și a cabinetelor de asistență psihopedagogică

Art. 1 definește și reglementează CJAP/ CMBAP astfel:

(1) Centrele județene de asistență psihopedagogică (CJAP), respectiv Centrul Municipiului București de Asistență Psihopedagogică (CMBAP) **sunt structuri în cadrul centrului județean de resurse și asistență educațională (CJRAE)/Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE) ce oferă servicii de asistență psihopedagogică/psihologică**, în baza prevederilor art. 99 alin. (6) lit. a) din Legea educației naționale nr. 1/2011, care funcționează în fiecare județ, respectiv în municipiul București și **sunt finanțate, coordonate, monitorizate și evaluate de către CJRAE/CMBRAE.**

(2) Cabinetele de asistență psihopedagogică funcționează în unități de învățământ preuniversitar și asigură asistență psihopedagogică unui număr de 800 de elevi sau de 400 de preșcolari.

(3) Cabinetele de asistență psihopedagogică funcționează în unitățile de învățământ la care sunt înmatriculați cel puțin 800 de elevi. Unitățile de învățământ cu mai puțin de 800 de elevi beneficiază de serviciile de asistență psihopedagogică ale unui cabinet interșcolar de asistență psihopedagogică.

Art. 2 alin. (4) prevede: Finanțarea CJAP/CMBAP și a cabinetelor de asistență psihopedagogică se asigură de la **bugetul consiliului județean/sectorului municipiului București**, din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București, în baza prevederilor art. 99 alin. (5) și art. 110 alin. (3) din Legea nr. 1/2011.

Art. 8 În cadrul CJAP/CMBAP/cabinetelor de asistență psihopedagogică, **funcția didactică este de consilier școlar**, prin care se înțelege: profesor psihopedagog/psihopedagogie specială, profesor psiholog, profesor sociolog, profesor pedagog cu specializări conform centralizatorului aprobat prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

Art. 16 prevede o serie de atribuții, dintre care se rețin următoarele:

a) **asigură informarea și consilierea preșcolarilor/elevilor**, părinților și cadrelor didactice pe diferite problematice: cunoaștere și autocunoaștere, adaptarea elevilor la mediul școlar, adaptarea școlii la nevoile elevilor, optimizarea relațiilor școală-elevi-părinți etc.;

b) asigură, prin intermediul metodelor, procedurilor și tehnicilor specifice, **prevenirea și diminuarea factorilor care determină tulburări comportamentale**, comportamente de risc sau disconfort psihic;

c) realizează investigarea psihopedagogică a copiilor și elevilor;

d) **propun și organizează programe de orientare școlară**, profesională și a carierei elevilor în unitățile de învățământ unde își desfășoară activitatea;

În acest sens, se cuvine a face o serie de mențiuni de natură juridică, menite să evidențieze cadrul de organizare și funcționare a entităților al căror obiect de activitate este (i) **asistența psihologică în școli** și (ii) **servicii de evaluare, de orientare școlară și profesională**.

1. Din punct de vedere legislativ, Legea 1/2011 consacră, cu caracter general:
 - a. raporturile juridice care se realizează între Ministerul Educației Naționale, Inspectoratele Școlare Județene și CJRAE/CMBRAE – **legea calificând aceste raporturi ca fiind de subordonare**.
 - b. modul de finanțare al CJRAE/CMBRAE – **din bugetul local al Consiliilor Județene** din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București
 - c. atribuțiile principale CJRAE/CMBRAE
2. Ordinul Ministrului Educației nr. 5555/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea CJRAE/CMBRAE introduce conceptele de Centre Județene de Asistență Psihopedagogică (**CJAP**) și Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică (**CMBAP**)
3. ANEXA Nr. 1 la OMEN 5555/2011: Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea CJAP/CMBAP care prevede următoarele:
 - a. sunt structuri în cadrul CJRAE/CMBRAE
 - b. oferă servicii de asistență psihopedagogică/psihologică
 - c. **funcționează în unități de învățământ preuniversitar și asigură asistență psihopedagogică unui număr de 800 de elevi sau de 400 de preșcolari.**
**Unitățile de învățământ cu mai puțin de 800 de elevi beneficiază de serviciile de asistență psihopedagogică ale unui cabinet interșcolar de asistență psihopedagogică.*
 - d. Finanțarea CJAP/CMBAP și a cabinetelor de asistență psihopedagogică se asigură de la bugetul consiliului județean/sectorului municipiului București

Se remarcă astfel, faptul că, la momentul actual, obligația legală de a asigura un cabinet școlar de asistență psihopedagogică la un număr de 800 de elevi/ 400 de preșcolari este prevăzută în legislația secundară, respectiv în OMEN 5555/2011.

SITUAȚIA DE FAPT

În învățământul românesc, în special în cel preșcolar, primar și gimnazial, se observă constant nevoia asistenței psihopedagogice. Cu alte cuvinte, actualul cadru legal impune un număr mult prea mic de consilieri școlari (psihologi) față de nevoile reale ale sistemului.

Un consilier școlar nu poate asigura asistența psihopedagogică pentru 800 de elevi/ 400 de preșcolari. Presupunând că un elev ar avea acces o singură dată pe semestru la o consultație individuală și considerând că un semestru are 18 săptămâni, ar rezulta faptul că, săptămânal, cel puțin 44 de elevi ar trebui să fie asistați/consiliați din punct de vedere psihopedagogic, **situație imposibil de gestionat ținând cont de limitele programului de lucru ale unui consilier educativ, precum și de timpul alocat unei ședințe individuale cu fiecare elev.**

Iată cum, în practică, activitatea de asistență psihopedagogică nu îndeplinește acele minime condiții în vederea asigurării: **(i) asistenței psihologice în școli și (ii) serviciilor de evaluare, de orientare școlară și profesională.**

(i) asistența psihologică în școli

Componenta de asistență psihologică are un rol esențial în dezvoltarea psihicului preșcolarilor/elevilor. Eventualele cauze ale inadaptării școlare generate de unele deficiențe familiale sau de colectivul școlar pot fi ameliorate printr-o asistență psihologică corespunzătoare și constantă. Mai mult, preșcolarul/elevul vor avea posibilitatea de a-și dezvolta o serie de aptitudini și atitudini, căpătând încredere în propriile acțiuni și devenind mai responsabil.

Prin asistența psihologică, preșcolarul/elevul va învăța prin metode corespunzătoare și adaptate nivelului de vârstă cum să gestioneze eventualele violențe psihologice, cum să treacă peste eventuale dificultăți de învățare și cum să își dezvolte inteligența emoțională.

Rolul fundamental al asistenței psihologice rezidă în dezideratul învățământului, de a forma cetățeni autonomi și responsabili, cu alte cuvinte, de a fructifica potențialul fiecărui copil pentru a se putea dezvolta.

(ii) servicii de evaluare, de orientare școlară și profesională.

La fel de importantă este și componenta de orientare școlară și profesională care ar putea ameliora rata de abandon școlar și care ar putea preveni alegerea de către mulți dintre copiii școlarizați a unor trasee educaționale care nu rezonază cu aptitudinile și competențele lor.

În acest sens, **orientarea școlară și profesională are rolul de a interveni încă de la cele mai fragede vârste, având ca obiectiv să îl determine pe elev să își conștientizeze calitățile și înclinațiile și să îl îndrume responsabil spre acel traseu educațional care ar satisface cel mai bine nevoile acestuia.**

Din păcate, la momentul actual, în școlile din România, preșcolarii/elevii nu beneficiază de orele de consiliere școlară. Acest situație critică are printre efecte și stagnarea/creșterea ratei de abandon școlar, amploarea fenomenului de bullying, creșterea actelor de violență fizică, verbală, psihologică în unitățile școlare, alegerea unor trasee educaționale necorespunzătoare particularităților individuale ale fiecărui copil.

Lipsa orelor de consiliere psihopedagogică pune în pericol și sănătatea preșcolarilor/elevilor prin nedepistarea la timp a unor tulburări psihice care pot genera ulterior stări de anxietate sau chiar depresie. Conform studiilor realizate de ONG-u Salvați Copiii, aproximativ 150 000 de copii din România suferă de depresie. Mai mult decât atât, conform Asociației Române de Psihiatrie și Psihoterapie (ARPP) și Alianței Române de Prevenție a Suicidului (ARPS), în România frecvența cazurilor de suicid la tinerii de 15 - 19 ani este cu circa 50% peste media europeană și cu 21% mai mare la adulții români în vârstă de 50 - 54 de ani, ceea ce indică cu certitudine faptul că sănătatea psihică a copiilor a fost neglijată de prea mult timp de autoritățile române.

IMPACTUL BUGETAR

În conformitate cu prevederile Legii 500/2002 privind finanțele publice, coroborate cu prevederile Legii 69/2010 privind responsabilitatea fiscal-bugetară, **propunerea de creștere a numărului de psihologi școlari determină o creștere a cheltuielilor cuprinse în bugetele locale ale Consiliilor Judetene.**

În acest sens, inițiatorii au adresat Ministerului Finanțelor Publice și Consiliului Fiscal o întrebare⁶ cu privire la estimarea impactului bugetar pe care o astfel de măsură ar putea să o genereze.

Răspunsul Consiliului Fiscal, (anexat prezentei expuneri de motive) înregistrat cu numărul 66⁷ din 17.10.2019, prevede următoarele: *instituția noastră nu dispune de date cu privire la structura și dispunerea cabinetelor de asistență psihopedagogică la nivel național, respectiv cu privire la cheltuielile aferente funcționării acestora, pentru a putea fi în măsură să estimeze impactul bugetar al acestei inițiative. În ceea ce privește posibilele surse de finanțare care ar putea fi utilizate pentru majorarea cheltuielilor bugetare ca urmare a adoptării unor inițiative legislative, acestea pot fi reprezentate de:*

- *venituri bugetare suplimentare (majorarea nominală a acestora, colectarea mai bună, introducerea de noi taxe. etc.)*
- *diminuări ale altor cheltuieli cu încadrarea în plafoanele de cheltuieli stabilite prin strategia fiscal-bugetară.*

⁶ Nr. 8873A/25.09.2019

⁷ <http://www.cdep.ro/interpel/2019/r8873A.pdf>

Răspunsul Ministerului Finanțelor publice, (anexat prezentei expuneri de motive) înregistrat cu numărul 61559⁸ din data de 28.10.2019, prevede următoarele: *Sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru finanțarea învățământului special și centrelor județene de resurse și asistență educațională, se cuprind în buget în baza fundamentărilor transmise de Ministerul Educației Naționale. (...)consideră, că asupra aspectelor semnalate în întrebare (cu referire la calculul impactului bugetar) se poate pronunța Ministerul Educației Naționale.*

Răspunsul Ministerului Educației, (anexat prezentei expuneri de motive) înregistrat cu numărul 1883⁹ din data de 23.10.2019, prevede următoarele: *finanțarea CJAP/CMBAP și a cabinetelor de asistență psihopedagogică se asigură de la bugetul consiliului județean/sectorului municipiului București, din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București.*

Inițiatorii vor solicita din nou Ministerului Educației să clarifice impactul bugetar și să își asume competența în această materie. Lipsa de asumare a responsabilității autorităților statului în ceea ce privește evaluarea impactelor bugetare prin raportare la estimările de venituri și cheltuieli reprezintă un impediment real în elaborarea de inițiative legislative menite să răspundă prompt nevoilor sociale.

Mai mult, importanța acestor măsuri reiese implicit și din Strategia fiscal-bugetară pentru anii 2019-2021, obiectivele acestui document programativ vizând:

- a) politici în domeniul ocupării forței de muncă.
- b) Politici în domeniul educației, formării continue și cercetării științifice universitare

Or, este de la sine înțeles că gradul de ocupare a piața muncii se află în strânsă corelație cu absolenții din învățământul preuniversitar. Astfel, asistența psihopedagogică, prin componenta sa de consiliere profesională, reprezintă un factor important în ceea ce privește formarea elevilor și, inerent, în accesul lor pe piața muncii.

În data de 02.12.2019, Ministerul Educației Naționale comunica prin răspunsul înregistrat cu numărul 2459, faptul că „în condițiile în care s-ar legifera ca un post de profesor în centre și cabinete de asistență psihopedagogică să fie normat la un număr de 400-600 elevi, respectiv, 200-400 preșcolari, numărul de posturi ar varia între 8156 și 5027. Astfel, majorarea numărului de posturi ar determina o creștere a numărului de norme cu maxim 5501 sau minim 2372, iar impactul financiar este cuprins între 538.000 mii lei și 332.00 mii lei”.

⁸ <http://www.cdep.ro/interpel/2019/2r8873A.pdf>

⁹, (anexat prezentei expuneri de motive) înregistrat cu numărul 61559⁹ din data de 28.10.2019, prevede următoarele

CONCLUZII

Prin introducerea în Legea Educației 1/2011 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.18 din 10 ianuarie 2011 a unui nou alineat la articolul 83, se creează premisa creșterii calității asistenței psihopedagogice din toate unitățile școlare din România.

Noua prevedere: *Unui post de consilier școlar îi este alocat un număr de 600 de elevi, respectiv 300 de preșcolari* va genera următoarele efecte:

- Pe termen scurt:
 - Asigurarea desfășurării optime a asistenței psihopedagogice și a consilierii profesionale a elevilor;
 - Creșterea numărului de posturi de psihologi școlari;

- Pe termen mediu și lung:
 - Asigurarea mijloacelor necesare preșcolarilor și a elevilor de a opta pentru un parcurs educațional care să răspundă nevoilor și intereselor lor;
 - Orientarea optimă în ceea ce privește alegerea parcursului profesional/ academic după finalizarea studiilor preuniversitare
 - Creșterea gradului de ocupare a pieței muncii;

Prin prevederea unei marje a numărului de preșcolari/elevi alocați unui post de consilier școlar se va crea un cadru juridic care în practică va genera mai multă flexibilitatea în ceea ce privește înființarea posturilor de psihologi școlari.

Deputat USR
Cristina Ionela IURIȘNIȚI

Inițiativă legislativă pentru modificarea și completarea art. 83 din

Legea Educației Naționale 1/2011

NR.	DEPUTAT / SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	POP RABES TUDOR		USR
2.	SEIDLER CRISTIAN GABRIEL		USR
3.	BULAI IULIAN		USR
4.	SUPEȘCU DUMITRU		USR
5.	USAIĂ LUMINIĂ (CRINA)		USR
6.	DURUS VEAN		USA
7.	VLAD SERGIU COSMIN		USR
8.	ZĂINEA CORNEL		USR
9.	JANA BĂGAN-BAYRAL		USR
10.	ARȘU MIHAI LORENȚ		USR
11.	ROȘCĂȘAN ȘTEFAN		USR
12.	ARMONIE UNGHUREANU		USR
13.	STANCIU-VIZITEU CUCIAR		USR
14.	MOMILA PĂȘCU		PMP
15.	Simionca Ștefan		PMP
16.	GORGESCU NICOLAE		PSD
17.	ZICOPOL DRAGOS		MINORITATI
18.	CODREANU CONSTANTIN		PMP
19.	TEACA ALEXANDRU		PMP
20.	STANCO OVIDIU		USR
21.	Gavrilă Camelia		PSD
22.	SOTCAN THEODORA		PSD
23.	LOHOȘARU ARIAN		neafiliat
24.	HONCA MIHAELA		PRO EUROPA
25.	Mara MOSES		PMP
26.	CHICHIRAU COSETTE		USR
27.	Rodanu Bogdan		USR
28.	CĂRUCERU AUSA		PSD
29.	TEIȘ ALINA		PSD
30.	LONGHER VICTORIA		MIN.
31.	CALISTA MARA		PMP
32.	Sosin Cimpianu		Pro Europa
33.	DANIEL CONSTANTIN		NEAFILIAT
34.	PROȘCUTU ISTVAN		USR